
„Come on let’s play some matador!“

En undersøgelse af kodeveksling hos unge

Af Margrethe Heidemann Andersen

Det er en almindelig kendt antagelse at unge hører til den del af befolkningen der bruger flest engelske ord og udtryk. Vi ved at sprogforandringer som regel opstår i talesproget snarere end i skriftsproget (Milroy og Milroy 1999: 47), og derfor må man gå ud fra at det især er i unges talesprog at sprogforandringer i form af engelske lån opstår. I lyset af den tiltagende bekymring for det danske sprogs overlevelse som bl.a. Niels Davidsen-Nielsen har givet udtryk for, har jeg ment at det ville være interessant at undersøge hvor meget engelsk der findes i unge danskeres talesprog, og på den baggrund give min vurdering af det danske sprogs tilstand; det er med andre ord emnet for og formålet med denne artikel.

Mit materiale har Pia Quist, der er adjunkt ved Institut for Dansk Dialektforskning på Københavns Universitet, indsamlet i forbindelse med ph.d.-afhandlingen *Stilistiske praksisser i storbyens heterogene skole – en etnografisk og sociolingvistisk undersøgelse af sproglig variation* (Quist 2005). Jeg vil hermed takke Pia Quist fordi jeg har fået lov til at bruge hendes data i forbindelse med denne artikel.

INFORMANTER OG METODE

Materialet består af i alt 10 optagelser med 5 informanter i hver. Informanterne spiller matador eller, i et enkelt tilfælde, trivial pursuit. Optagelserne varer ca. 45 min. hver, og de er alle udskrevet i programmet CLAN. Informanterne er blevet optaget i et klasselokale uden Pia Quists tilstedeværelse, men hun har før hver optagelse fortalt informanterne at hun kan høre deres samtaler.

Der er 3 informanter der medvirker i 2 optagelser hver, og 1 informant har jeg pillet ud af undersøgelsen da han har engelsk som modersmål og dermed har en anden tilgang til engelsk end de øvrige. Det vil sige at der er 46 informanter tilbage. Informanterne er gymnasieelever fra en matematisk og en sproglig 1. g-klasse på Metropolitskolen i København, og kønsfordelingen er nogenlunde lige. Lidt over halvdelen af informanterne (59 %) har danske forældre, mens resten har udenlandske forældre, primært med muslimsk baggrund.

Pia Quists metode til at optage naturligt og afslappet talesprog har som nævnt været at lade informanterne spille matador uden hendes tilstedeværelse. Problemet er bare at det næsten er umuligt at optage naturligt, afslappet talesprog på den måde. J.K. Chambers skriver således: ”The unmonitored style – casual speech – is the one that sociolinguistics want most to study, and it is the one that cannot be elicited by any foolproof devices” (1995: 6). Informanterne har da også en del kommentarer der vidner om at de er fuldt ud bevidste om Pia Quists tilstedeværelse på den anden side af væggen. Eksempelvis er der en informant der undskylder at en anden bøvsrer ind i mikrofonen, og ved flere lejligheder kalder de på Pia Quist hvis de er blevet uenige om noget. Med andre ord kan vi altså ikke gå ud fra at informanterne taler helt som de ville have gjort hvis de ikke blev optaget på bånd. På den anden side er der også situationer hvor de går så højt op i spillet at i hvert fald nogle af dem glemmer at deres samtale bliver optaget. Det gælder fx den informant der midt i spillet udtaler om en klassekammerat at hun efter hans mening ikke er ”en klam luder”. Det får en anden deltager til at sige ”det kommer på bånd det her, pas på hvad I siger”.

Almindeligvis antager man at deltagere i gruppesamtaler der kender hinanden godt, og det gælder især unge, har tendens til hurtigt at glemme tilstedeværelsen af en båndoptager (Kotsinas 1994: 32). Noget kunne tyde på at det trods alt også har været tilfældet her.

ORDVALGET

Alle de undersøgte ord er direkte lån fra engelsk, uanset hvor gamle de er i dansk. Det vil sige at der både er tale om gamle, indarbejdede lån som *smart* og om nyere, men dog ret almindelige lån som *hustler* og *motherfucker*, og om lån der slet ikke findes i dansk-danske ordbøger, fx *disguise* og *yellow*. Der er udelukkende tale om direkte lån, og der er ikke skelnet mellem om ordene er blevet tilpasset dansk (som fx *nørd*) eller ej (fx *fair*). Der er ingen proprier i materialet, og der er ikke skelnet mellem engelske lån og amerikanske lån. Hybrider hvori der optræder et direkte lån, fx *pansercar* og *gambleragtig*, er ikke taget med.

ANALYSER

Den svenske sprogforsker Harriet Sharp har i doktorafhandlingen *English in Spoken Swedish. A Corpus Study of Two Discourse Domains* fra 2001 undersøgt en gruppe unge svenskeres kodeveksling mellem engelsk og svensk. De syv unge svenskere, der er i alderen 19 til 25 år, har alle medvirket i en slags Big Brother-udsendelse hvor de er blevet filmet 24 timer i døgnet i 3 måneder. Sharps materiale består af 10 timers videooptagelser med samtaler mellem de unge. Hun understreger at der skulle være tale om nogenlunde naturligt talesprog, idet der ikke er noget der tyder på at de unge har følt sig forstyrret af kameramændenes konstante tilstedeværelse.

Sharps formål med doktorafhandlingen har været at undersøge de unges kodeveksling mellem svensk og engelsk. Kodeveksling definerer hun som alt hvad der er engelsk, dvs. at hun ikke skelner mellem kodeveksling og låneord (Sharp 2001: 52). Hermed lægger hun sig op ad Carol Myers-Scotton (1993) der skriver at et kodeskift ikke behøver at bestå af mere end ét ord. Det sprog som udgør selve fundamentet for en sproglig ytring, kalder Myers-Scotton for "the matrix language" (1993: 166). **Matrixsproget er i Sharps afhandling svensk**, dvs. at svensk er "the recipient of language transfers from English and the dominant, or base, language, the one 'around which something develops', governing the semantic and syntactic structure of the utterances" (Sharp 2001: 99). **Matrixsproget er i mit materiale dansk**, idet hele grundstrukturen i sætningerne, fx semantikken og syntaksen, er dansk. De tilfælde hvor en engelsk sætning står alene, klassificeres som "embedded language islands" (igen en term fra Myers-Scotton 1993), dvs. "isolated utterances entirely in the transferred language, untouched by the morphosyntactic frame set by the matrix" (Sharp 2001: 100).

Jeg har brugt Sharps definition af kodeveksling hvilket altså vil sige at alle engelske ord er defineret som kodeveksling. Eksemplerne har jeg derefter inddelt i 3 typer:

- Enkeltord. Fx *fuck* eller "jeg synes det er snyd at Brian, han sidder og *hustler*".
- Grupper af ord. Fx *okay okay okay*, "xxx skal ned og have *chinese food*" eller "*bug off*".
- Sætninger. Her opererer jeg med to grupper. Den ene består af det som Sharp kalder „I-clauses“ (2001: 107), fx "I wish this money was real" eller "I love the state". Den anden består af hovedsætninger, fx "give me some money baby" og "roll the dices, roll the dices", sætningsemner, fx "yes, what a nice thing", og blandede sætninger, fx "du har access granted to the bank" og "jalla now please".

Enkeltord

De unge bruger i alt 73 forskellige ord fordelt på 680 forekomster. Det drejer sig både om enkeltord i udråb som *fuck* eller *okay* og om enkeltord i sætninger som ”hvis jeg gik ind og hentede min *computer*” eller ”de der, de er rigtig *nice*”.

Topscoreren blandt enkeltordene er *okay* der optræder i alt 308 gange. Det vil sige at knap halvdelen (45 %) af de engelske enkeltord der bruges af de unge, er *okay*. *Fuck* bruges i alt 70 gange, dvs. i ca. 10 % af tilfældene. Her er der både tale om udråb som *fuck* og udtryk som ”fuck dig” og ”fuck det”. *Start* bruges som substantiv eller verbum i 60 tilfælde, hvilket er ca. 9 % af det samlede antal engelske enkeltord. Det bruges nogenlunde lige hyppigt som substantiv og verbum. *Yes* bruges i 24 tilfælde (4 %), mens substantivet *hustler* og verbet *hustle* tilsammen bruges 20 gange, dvs. i 3 % af tilfældene. Substantivet bruges dog langt hyppigere end verbet. *Fucking* bruges også i 3 % af det samlede antal engelske enkeltord (i alt 18 gange). Den resterende gruppe består af i alt 66 ord fordelt på 180 forekomster. Ordene forekommer i mindre end 1 % af tilfældene, og der er bl.a. tale om *fair*, *lost*, *nope*, *cool*, *hit* og *computer*.

Grupper af ord

Der er i alt 56 forskellige grupper af ord fordelt på 129 forekomster. Den hyppigste ord-gruppe er *bug off* der forekommer i alt 26 gange, men det skal understreges at én enkelt informant alene bruger udtrykket 23 gange (deriblandt også ”bug off little man” og ”bug off bitch”). Derudover forekommer *fuck you* 5 gange, og *come on* og *yeah right* forekommer 4 gange hver. *Thank you, too late*, *bitch fight*, *fuck off, too bad* og *hell no* forekommer 2 gange hver. Derudover er der kun tale om engangsforeteelser, fx ”lucky number six”, ”fucking shit” og ”you lucky bastard”.

I gruppen af ord hører også de såkaldte reduplications, dvs. ”expressions in which identical, or near-identical, lexical items are repeated after each other for emphasis or heightened expressivity” (Sharp 2001: 108). Sharp skriver videre (med henvisning til Quirk et al. 1985: 455) at ”reduplications” typisk bruges i talesprog, og at konteksten oftest er uformel. I mit materiale består reduplikationerne oftest af *okay*, *okay* eller *okay*, *okay*, *okay* og *no*, *no* (evt. *no*, *no*, *no*, *no*). Andre eksempler er *money*, *money*, *money* og *go*, *go*, *go*.

Sætninger

Der er i alt 42 sætninger i materialet. Disse sætninger kan som tidligere nævnt opdeles i 2 hovedgrupper. Den ene gruppe er en ret blandet gruppe med flere typer sætninger. Der er i alt 26 sætninger i gruppen, og der er primært tale om udråb og direktiver som *kiss this!*, *take it easy!* og *get him!*. Den anden gruppe består af ”I-clauses”, og dem er der i alt 16 (el-

ler 38 %) af. Der er primært tale om ret simple sætninger af typen *I wanna be red, I want my money* og *I don't care*. Omkring en tredjedel af sætningerne (5 i alt) tilhører det som Sharp kalder ”The Quoting Game” (2001: 117), der er en slags citatleg hvor deltagerne bruger citater fra film, tv-programmer, reklamer osv. **Fænomenet er ret hyppigt i ungdomssprog** (Kotsinas 1994: 68; Johansson & Graedler 2002: 260), og ifølge Sharp er dets funktion at underbygge ”in-group membership and shared experiences by establishing a common frame of reference that helps reduce the interpersonal differences somewhat” (Sharp *ibid.*).

I det følgende eksempel på citatlegen spiller informanterne Amina, Olav, Phillip, Mehmet og Iman matador. Jeg har fulgt de samme udskriftskonventioner som i Quist 2005: 315, dvs. at ”xxx” angiver uforståelig tale, og tekstlinjer i kantede parenteser angiver samtidig tale. Ytringer der udtales tæt sammenkædet, og selvafbrydelser hvor en ny ytring påbegyndes i umiddelbar forlængelse af den afbrudte sætning, kædes sammen med =.

- Phillip: ((til mikrofonen)) ”Amina snyder”
 Mehmet: ”kom nu kom i gang”
 Amina: ”Philip, prøv og hustle mig”
 Philip: ”det kender jeg ikk noget til”
 Mehmet: “[seks]”
 Iman: “[seks] xxx”
 Phillip: ”no comments I did not have that nå”
 Olav: ”I [did not have sex] with that woman”
 Amina: ”[you xxx xxx]”
 Olav: ”det var så grineren da han gjorde det ((ler)) hvad havde han drukket [xxx]”
 Mehmet: ”[jeg] køber den”
 Olav: ”og så sådan [en uge ef en uge en uge] efter [I] had sex with that=”
 Mehmet: ”[fuldstændig det min kom nu] [på vej]”
 Olav: ((ler))=”woman kommer det bare [alligevel]”
 Phillip: ”I did have sexual relation with that [woman]”
 Mehmet: ”[jeg fik] dobbelt gange tre”
 Philip: ”Miss Lewinsky”

Citatet viser hvordan Philip og Olav skaber et fællesskab omkring Bill Clintons bemærkning om ”Miss Lewinsky”, et fællesskab hvor den ene kan afslutte den sætning som den anden startede på, og som derved knytter de to sammen i gruppen.

Citatvekslingen er en del af den sproglige leg der kendetegner unges sprog. Andre eksempler på sproglig leg fra materialet er fx at tale engelsk med indisk accent, hvilket er

et typisk træk ved unges brug af engelsk (Heidemann Andersen 2004), og allitterationer, som ”fucking fede alufølge” og ”bordet fucking fanger”.

Et par steder i de udskrevne samtaler er der desuden eksempler på kodeveksling hvor en sætning fx starter på engelsk og slutter på dansk. Det gælder eksemplerne ”come on, let’s play some matador” og ”du har access granted to the bank”. Disse sætninger kan ses som sproglig leg i stil med den der blev brugt i den danske julekalender *The Julekalender* hvor der også blev vekslet mellem dansk og engelsk på alle mulige – og ikke mindst umulige – måder.

ORDKLASSER

Den følgende tabel viser hvor mange af enkeltordene der er udråb, og hvor mange der er substantiver, verber, adjektiver osv.

Ordklasse	Antal	Procent
Udråb, fx <i>okay!</i> og <i>yes!</i>	435	64 %
Substantiver, fx <i>start</i> og <i>hustler</i>	98	14 %
Verber, fx <i>starte</i> og <i>hustle</i>	72	11 %
Adjektiver, fx <i>smart</i> og <i>fucking</i>	61	9 %
Pronominer, fx <i>what</i> og <i>anyone</i>	8	1 %
Andet, fx adverbier, fx <i>fucking</i> , og talord, fx <i>thousand</i> .	6	1 %
I alt	680	100 %

Som det fremgår af tabellen, udgør udråb som *okay*, *yes* og *fuck* næsten to tredjedele af det samlede antal enkeltord. Det er et ret højt tal sammenlignet med andre undersøgelser af antallet af ordklasser i talesprog (se fx Johansson & Graedler 2002: 176), og det skyldes formentlig at der i min undersøgelse er tale om spontant (ungdoms)sprog. I hvert fald er antallet af udråb lige så stort i Sharps undersøgelse (68 %) ¹ hvor der jo også indgår samtaler mellem unge (og voksne), mens de øvrige ordklasser er tilsvarende mindre (Sharp 2001: 106). Under alle omstændigheder bekræfter min optælling at de fleste engelske låneord er substantiver, adjektiver og verber og i mundtligt sprog diskursmarkører som udråbsord (Johansson & Graedler 2002: 253).

¹ Sharps optælling er foretaget på baggrund af samtaler mellem såvel unge som voksne, men hun konkluderer at antallet af udråb er højest i de unges sprog (2001: 189).

ENGELSKE BANDEORD

Det er ikke nogen nyhed at engelske ord og ikke mindst engelske bandeord udgør en vigtig del af unges sprog (se fx Kotsinas 2000). En undersøgelse af brugen af bandeord i 3 generationer viser fx at *fuck* er et ret flittigt brugt bandeord blandt unge (Rathje & Heidemann Andersen 2005). Også i det materiale jeg har undersøgt, bliver der brugt mange engelske bandeord. Topscoreren er som tidligere nævnt *fuck*, men også *fucking*, *bug off* og *fuck off* bliver flittigt brugt.

En af årsagerne til de unges flittige brug af engelske bandeord kan være at de lyder pænere end de danske bandeord (Graedler 1995: 233; Johansson & Graedler 2002: 130; Heidemann Andersen 2004: 31). Der er i hvert fald ingen tvivl om at de unge er ret bevidste om at det ikke altid er lige pænt at bande. Det gælder fx den informant der siger ”hold kæft I [er] kraftedeme så heldige, mand” hvorefter en anden siger ”snak pænt”. Det får den første informant til at sige ”undskyld jeg ved godt det er et grimt bandeord”. Et andet eksempel er en kvindelig informant af jordansk herkomst som til de øvriges overraskelse siger ”tager dutten på en” i stedet for *tager røven på en*. På spørgsmålet om hvorfor hun siger ”for dutten”, svarer hun at det er ramadan, og at hun derfor ikke må bande. Der er dog heller ikke tvivl om at en stor del af de unge bruger engelske bandeord meget bevidst, ikke fordi de lyder pænere end de danske bandeord, men fordi de associeres med en ungdomskultur som de gerne vil være en del af. Det bliver uddybet i det næste afsnit.

HVORFOR KODEVEKSLER UNGE?

En af de grundlæggende årsager til at vi i det hele taget indlåner engelske ord i dansk, er at de engelske lån opfylder et semantisk eller stilistisk betinget behov: ”lexical items are only transferred because they are needed by a speaker – because no exact equivalent is available to them or to create a particular stylistic effect“ (Clyne 1997: 311 f.). Det førstnævnte er tilfældet når nye ord og udtryk indlånes sammen med nye fænomener og koncepter og dermed udfylder ”semantiske huller”. Det gælder fx informanternes brug af lån som *computer* og *chatte*. Det sidstnævnte er tilfældet når de engelske lån optræder som ”stylistic gap-fillers”, i.e. to complement, renew and revitalize (certain parts of) the vocabulary of the borrowing language, in the sense that fresh and novel expressions are used for well-known concepts” (Graedler 1995: 190). Det gælder fx når informanterne bruger *bucks* i stedet for *penge* og *sorry* i stedet for *undskyld*.

Ifølge Johansson & Graedler (2002) er et af de vigtigste motiver for unges brug af engelsk et ønske om at identificere sig med angloamerikansk kultur. Det skyldes at den angloamerikanske kultur har høj prestige hvilket er en fundamental årsag til at lån eller

kodeveksling overhovedet kan finde sted. Moravcsik skriver således at ”nothing can be borrowed (...) from a language which is not regarded [as] prestigious by speakers of the borrowing language” (1978: 109, her citeret efter Thomason & Kaufman 1988: 43 f.). De unges kodevekslen mellem dansk og engelsk hænger altså sammen med at de engelske ord opfattes som finere eller bedre end modersmålets ord, og at de i højere grad appellerer til specielle grupper (Graedler 1994: 216).

Ved at bruge engelske ord kan de unge desuden protestere mod voksenkulturen og skabe et fællesskab omkring det at være ung og høre til ungdomskulturen. Den norske sprogforsker Ingrid Kristine Hadsund skriver fx om unge nordmænds brug af engelsk: ”De unge kan bruke engelske slangord som markør for en ungdomskultur nettopp fordi de vet at det skaper avstand til voksenkulturen. Dersom ingen voksne hadde vært imot engelsk i norsk, kunne det ikke fått en slik identitetsskapende betydning” (her citeret efter Johansson & Graedler 2002: 123). Hvis ældre generationer begyndte at kodeveksle mellem dansk og engelsk på samme måde som unge, ville det altså netop ikke være ”cool”, simpelthen fordi de engelske ord så ikke længere ville være de unges (Heidemann Andersen 2004).

Hvis de unges brug af engelsk skal kunne bruges som en generel gruppe- og identitetsmarkør, er det vigtigt at alle ”kan være med på legen” (Johansson & Graedler 2002: 269). Det forudsætter at alle forstår de engelske ord der bruges, og derfor er det da også som udgangspunkt ret basale engelske ord som fx *okay*, *fuck*, *yes*, *nope* og *bug off* de unge bruger. Det er klart at hvis der er tale om mere specifikke ungdomskulturer som fx hip-hop- eller skaterkulturen, vil det være en pointe at kun de få indviede forstår ordene, men så længe vi taler om ”mainstreamunge” som i min undersøgelse, gælder det om at alle kan være med.

HVEM KODEVEKSLER?

Det ser ud til at de informanter der ofte kodeveksler mellem dansk og engelsk, også bruger meget slang. Pia Quist har således lavet en optælling hvor hun har undersøgt hvor mange slangord, hvor mange bandeord, hvor mange engelske ord og hvor mange ord fra andre sprog den enkelte informant bruger (Quist 2005: 233 ff.). Derudover har hun kigget på hvordan optællingen ser ud når informanterne opdeles efter køn og etnicitet. Det overordnede resultat er at drenge med dansk etnisk baggrund benytter flere leksikalske resurser (altså slangord, bandeord, ord fra engelsk og ord fra andre sprog under ét) end hver af de andre grupper. Drenge med dansk etnisk baggrund bruger desuden flere slangord og flere bandeord end de øvrige grupper, mens piger med dansk etnisk baggrund bruger signifikant færre engelske udtryk end de tre andre grupper (Quist 2005: 238).

Quist har også undersøgt sammenhængen mellem sociolingvistiske resurser og stilistiske praksisser. Her kommer hun bl.a. frem til at de informanter der bruger flest bandeord, slangord og engelske lån, kan karakteriseres som drenge med dansk etnisk herkomst og en ”sej attitude”. Den udmønter sig således: viser lidt til ingen interesse for undervisning; bruger computeren til spil, chat og musik; ryger; forlader skolens arealer i spisefrikvarteret; drikker alkohol og snakker om det i klassen; hiphoptøj; nøgne damer som wallpaper; hiphop- og rockmusik (Quist 2005: 199). De informanter der bruger færrest bandeord, slangord og engelske ord, er pigerne generelt og de såkaldt ”skoleentusiastiske drenge”, dvs. drenge med dansk baggrund (uden „sej attitude“) eller indvandrerbaggrund, drenge der er involverede i undervisningen, bruger computeren til skolearbejde, drenge der ikke ryger og ikke drikker alkohol, der bliver i klassen i frikvartererne, og som går i poloshirts og jeans (Quist 2005: 199).

Det ser altså ud til at kodeveksling til engelsk for de unge er en sproglig resurse på linje med brugen af bandeord og brugen af slang, en sproglig resurse som især bruges af unge i opposition til voksenkulturen. Der er med andre ord tale om unge der bekender sig til en typisk ungdomskultur som hiphop, unge der ikke er interesserede i skolen (hvilket de fleste forældre jo ellers opfordrer deres unge til at være), og unge som ryger og drikke alkohol. Dette resultat stemmer overens med at traditionelt standardsprog, dvs. det sprog voksne taler fx i arbejdslivet, er et sprog hvori der ikke indgår slang, bandeord og uformelle engelske lån, mens det moderne standardsprog, det sprog unge taler når de er sammen, er et sprog hvori der indgår mange bandeord, slangord og engelske lån (Heidemann Andersen 2004: 212). Med andre ord taler de ”seje”, maskuline unge et udpræget ungdomsprog og bekender sig til en udpræget ungdomskultur, mens de skoleentusiastiske unge (herunder pigerne) taler et mere traditionelt standardsprog uden så mange bandeord og engelske lån og i højere grad bekender sig til en ”voksenverden” hvor fx gode karakterer og uddannelse er en afgørende faktor.

KONKLUSION

Harriet Sharp viser i sin afhandling at unge svenskere i gennemsnit kun kodeveksler én gang i minuttet (2001: 58), og at de engelske lån ikke udgør mere end 2,5 % af det samlede ordantal (2001: 61).

Det har desværre ikke været muligt for mig at optælle hverken hvor ofte de unge i mit materiale kodeveksler, eller hvor ofte der optræder engelske ord i deres samtaler. Pia Quist har dog lavet en optælling der viser hvor mange engelske ord den enkelte informant bruger. Denne optælling viser at informanters brug af engelsk svinger mellem 0 og lidt

over 1 % (Quist 2005: 251). På den baggrund mener jeg ikke at de unges brug af engelske lån eller deres kodeveksling er alarmerende. Vist er der da enkelte unge der bruger en del engelske lån, men det er jo samtidig de unge der også bander meget og bruger meget slang, dvs. at de engelske lån for dem er en sproglig resurse som demonstrerer ungdom og ungdomskultur. Og samtidig er der jo også unge der næsten aldrig bruger engelske lån bortset fra et *okay* eller et *fuck* i ny og næ. Det der er interessant, er derfor efter min mening ikke at unge bruger engelske lån, men mere hvad det er for nogle unge der ofte kodeveksler mellem dansk og engelsk, og hvad det er for nogle unge der ikke kodeveksler så ofte. Selve eksistensen af det danske sprog som sådan er jeg ikke bekymret for: Det skal nok overleve.

Margrethe Heidemann Andersen (f. 1971) er forsker i Dansk Sprognævn.

Litteratur:

- Andersen, Margrethe Heidemann (2004): *Engelsk i dansk. Sprogholdninger i Danmark. Helt vildt sjovt eller wannabeagtigt og ejendoms-mæglerkækt?* Dansk Sprognævns skrifter 33.
- Chambers, J.K.: *Sociolinguistic theory. Linguistic Variation and its Social Significance*. Oxford, UK & Cambridge, USA: Blackwell.
- Clyne, Michael (1997): Multilingualism. I: Coulmas, Florian (ed.): *The Handbook of Sociolinguistics*. Oxford: Blackwell Publishers, s. 301-314.
- Graedler, Anne-Line (1994): Betydningsændring hos engelske lånord i norsk. I: Kotsinas, Ulla-Britt og John Helgander (utg.): *Dialektkontakt, språkkontakt og språkförändring i Norden*. Meddelanden från Institutionen för nordiska språk vid Stockholms universitet. MINS 40. Stockholm, s. 210-219.
- Graedler, Anne-Line (1995): *Morphological, semantic and functional aspects of English lexical borrowings in Norwegian*. University of Oslo.
- Hasund, Ingrid Kristine: Gjør ungdommen hærverk på det norske språket? I: Svein Bjørkås (red.): *Kulturelle kontekster*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Johansson, Stig og Anne-Line Graedler (2002): *Rocka, hipt og snacksy. Om engelsk i norsk språk og samfunn*. HøyskoleForlaget. Norwegian Academic Press.
- Kotsinas, Ulla-Britt (1994): *Ungdomsspråk*. Hallgren & Fallgren.
- Kotsinas, Ulla-Britt (2000): Engelska i svensk slang. I: Kotsinas, Ulla-Britt (red.): *Kontakt, variation och förändring – studier i Stockholmspråk*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International.. Stockholm Studies in Scandinavian Philology. New Series 22, s. 137-159.

- Milroy, J. & L. Milroy (1999): *Authority in Language: Investigating Standard English*. Third Edition. London: Routledge.
- Moravcsik, Edith A.: Language Contact. I: J.H. Greenberg (ed.): *Universals of Human Language*, vol. 1. Stanford, CA: Stanford University Press, s. 93-122.
- Myers-Scotton, Carol (1993): *Duelling Languages: Grammatical Structures in Codeswitching*. Oxford: Clarendon Press.
- Quirk, R., S. Greenbaum, G. Leech & J. Svartvik (1985): *A Comprehensive Grammar of the English Language*. London: Longman.
- Quist, Pia (2005): *Stilistiske praksisser i storbyens heterogene skole – en etnografisk og sociolingvistisk undersøgelse af sproglig variation*. Upubliceret ph.d.-afhandling indleveret ved Nordisk Forskningsinstitut, Afd. for Dialektforskning, Københavns Universitet.
- Rathje, Marianne og Margrethe Heidemann Andersen (2005): Fuck, sgu og søreme. Bandeord og andre kraftudtryk i tre generationer. I: *Nyt fra Sprognævnet 2005/2*, s. 4-10.
- Sharp, Harriet (2001): *English in Spoken Swedish. A Corpus Study of Two Discourse Domains*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International.
- Thomason, Sarah Grey & Terrence Kaufmann (1988): *Language Contact, Creolization, and Genetic Linguistics*. Los Angeles: University of California Press.